

Podmínečné odsouzení v Německu.

Předválečné Německo bylo baštou ztrnulého classicismu v oboru trestního práva, a svým neživotným dogmatářstvím uzavíralo se každé nové instituci. Právě tak jako Rakousko-Uhersko, neuználo ani Německo instituci podmíněčného odsouzení, a nahradilo ji kompromisním útvarem podmíněného omilostění mladistvých pachatelů. Teprve poválečná změna německých poměrů přimáší pomenáhlé modernisování v tomto směru. Tak v Prusku v roce 1920 a 1921 vládní výnosy rozšířily podmíněné omilostění i na dorostlé pachatele; konečně osnova celoříšského trestního zákona z r. 1925 upravuje látku způsobem již přímým a nekompromisním, jakým věc upravena byla dlouho již nejen v zemích angloamerických, ale i ve většině zemí evropského kontinentu.

Německá osnova — právě jako úprava instituce u nás — nepřiklonila se k původní angloamerické formě, nýbrž navázala na systém franko-belgický: soudce určí v rozsudku trest, ale za určitých podmínek odloží jeho výkon na pozdější dobu. Použití instituce je fakultativní, a ani splnění všech předpokladů nedává odsouzenému práva na dosažení podmíněčného odsouzení, které použito může býti toliko u takových delinkventů, jejichž osobnost vzbuzuje »odůvodněné očekávání, že naděje na slevení trestu zdrží je od páchání dalších trestných činů«. — Rozdílně k naší úpravě může býti podmíněčného odsouzení použito jediné u trestu vězení či peněžitě pokuty (resp. přestupkového uzamčení) nikoli zejména u trestu žaláře. Omezení co do výše trestu není dáno; očekává se však,*) že prakse vzhledem k rámci zkušební doby vytvoří si určité omezení sama —: úvaha dosti optimistická; vhodně volená maximální doba u trestů na svobodu (jak tomu je u nás) byla by žádoucí. Vyloučené použití instituce při trestech žaláře pokládáme za nesrovnatelné s povahou věci. — Zkušební doba pohybuje se mezi dvěma a pěti léty. Během ní může (u nás osnova 1926: Má) odsouzený býti postaven pod ochranný dozor, jehož účelem je ochrana před pácháním nových trestných činů, uvýknutí na pořádný život a usnadnění hospodářské existence. Soud může dále uložit odsouzenému určitá omezení co do způsobu života neb místa pobytu; zejména myslí se tu na zákazy pijáctví, dočasné příkázání do ústavů pro alkoholiky, vstoupení do pravidelné práce etc. Nechová-li se odsouzený v době zkušební řádně, může soudce dobu tu prodloužit až do zákonného maxima; nejen to, může i dodatečně změnit neb nově určit omezení co do způsobu života. Ustanovení velmi správná. — Nedává-li chování odsouzeného naděje na polepšení, nastává odvolání P. O., kdežto v případě opačném bez jakéhokoli zkoumání a usnášení — ryze automaticky — nastupuje slevení trestu (Straferlass, § 41., o. 1.). — Odsouzení pro čin spáchaný před povolením P. O. má v zápětí fakultativní odvolání podmíněčného odsouzení; odsouzení pro čin spáchaný po povolení P. O. způsobuje obligatorní odvolání, kromě případu, že nový skutek trestán je též podmíněčně nebo že jde pouze o trest peněžitý —: ustanovení toto pro jeho paušalnost pokládáme za tvrdé. — Trestní řízení zavedené během doby zkušební pro čin v ní spáchaný prodlužuje ji až do 6 neděl po právoplatném skončení řízení.

Osnova takto v obryse podána shoduje se celkově se stavem uzákoněným i osnovovaným u nás. Jedna přednost její budíž zejména vyzdvížena: je to možnost dodatečného ukládání nových omezení v době zkušební, jakož i prodloužení této do zákonného maxima v případech, kdy povaha o chování pachatelovo toho vyžaduje. Přimlouváme se za přijetí podobného ustanovení i do naší osnovy, při čemž navrhueme prodloužení doby nejen do zákonného maxima, nýbrž — v pádě pochybného cho-

*) tak zejména: Dr. Schmidt v Zeitschrift f. d. ges. Strafrechtswissenschaft, roč. 1926, č. 2.

vání odsouzenčova — i o další jeden rok po písenné výstraže. Písenná výstraha — jak se o ní zmiňuje § 89. č. 2. naší osnovy — bez možnosti prodloužití dobu zkušebnou nebyl aby vůbec platnou, stala-li by se ke konci doby; rozhodnutí o ponechání či odvolání podmíněčného odsouzení v takovém případě bylo by vždy nesprávným. — Ještě jedno budiž vytčeno: stylisace ustanovení o úkolech ochranného dozoru zmiňujíc se o hospodářském usnadnění existenčným má snad přiblížit instituci systému anglo-americkému, kde ochranný dozor má úkol nejen kontrolní a mravně pomocný, leč i materielně-hospodářsky pomocný. Tento úkol ochranného dozoru je velmi důležitým, leč často opomíjeným. Kladení větší váhy na tuto stránku ochranného dozoru a výslovné vytčeni její v naší osnově pokládáme rovněž za potřebno.

Poroty a výrok trestu.

Podle časopiseckých zpráv připravuje se ve Francii zákon, jímž má býti dáno porotám právo, aby — uznávše obžalovaného vinným — uznaly také na trest, který jej má postihnouti. Výrok tento usnášely by společně se sborem soudcovským.

S podobným zákonem sotva lze souhlasiti. Zkušenosti s porotami jsou takové, že jich užitečnost je při nejmenším sporna, i když rozhodují jen v otázce viny; tím více obav by vzbuzovalo, měly-li by se usnášeti dokonce i o trestu.

Otázka oprávněnosti porot konec konců jeví se nám otázkou vědeckosti trestního práva, zákonnosti jevů kriminologických. Jsme přesvědčeni, že zločin je jevem přesně determinovaným, vědecky pozorovatelným a také tak léčitelným. Čím více badání naše postoupí, tím více bude zřejmo, že jedině odborník, jedině pracně poznávání a studium to bude, kterému společnost svěří péči o zločince, nikoli laičtí a citovost. Poroty obstojí pochvalně jedině v poměrech, kde justice jest silně státně neb politicky exponovaná; kde extrémně přísný trestní zákoník; snaha převaliti odpovědnost na bedra dvanácti inkognit, neb za jiných okolností vždy jedno společně ukazujících: že není dosaženo opravdového vědeckého zacházení se zločincem. Ale tato vědeckost je právě naším cílem. Veškerý snahy, usilující tedy o rozšíření dosavadní pravomoci porot pokládáme za nepochopení tohoto cíle, a oddalování od něho.

Dr. C. Bařinka a Dr. Jar. Horák:

Přehled občanských rozhodnutí N. S.

Podpachtier a prepachtovateľ nestoja v právnom pomere (v prípade vnúteného pachtu), keď bol podpacht uzavrený so schválením príslušného orgánu (§ 63. odst. 8. č. 81 120. Sb. z. a nar.).

Najvyšší súd — pominutím dôvodu, uvedeného v rozsudku — súdu prvostupňového, prevzatého súdom odvolacím, že podľa stáleho zvyku do árendy daný predmet bez súhlasu majiteľa nemôže byť do podárendy daný, lebo podľa právneho pravidla do podárendy nemôžu byť dané nemovitosti len v tom prípade, jestli je to v árendálnej smluve, uzavrenej medzi majiteľom a medzi árendátorom výslovné zakázané, o jaký prípad však tu nejde, ďalej podotýkajúc, že smluva, pripojená ku spisom pod podr. č. 9., na základe ktorej žalovaní vzali do úžitku pozemky, stala sa so súhlasom príslušného orgánu (odst. 6. § 63. zák. čís. 81/1920 Sb. z. a n.), žalované strany čo do pachtu so žalovníkom v právnom pomere nestoja a že riešenie otázky náhrady užitočných nákladov, — pokiaľ sa prepachtovateľ a vnútený pachtier nedohodnú, — vyhradené je zvláštnemu pokračovaniu (odst. 5. § 63. zák. čís. 81/1920 Sb. z. a n.) — dovoláciu žiadosť zamietol.

Rv III 356/25 z 4. II. 1926.